SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 122/2012-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. V., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. H., B. B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2012 doručená sťažnosť M. V., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného

advokátom JUDr. Ľ. H., B. B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko B. B. (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. Tp 20/2011 z 3. marca 2011 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 6/2011 z 11. marca 2011 bol vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom týmto uznesením nedošlo k nahradeniu väzby jeho písomným sľubom ani peňažnou zárukou.

Dňa 18. januára 2012 prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) podal návrh na predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby. O návrhu rozhodol špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. Tp 20/2011 z 27. januára 2012 tak, že lehotu väzby predĺžil do 1. septembra 2012. Sťažovateľ uviedol, že proti prvostupňovému rozhodnutiu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012 tak, že ju zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd v namietanom rozhodnutí *«... nevysporiadal so všetkými skutočnosťami potrebnými pre svoje rozhodnutie tak, ako ich majú na mysli ustanovenia Trestného poriadku. V zmysle § 72 ods. 2 druhá veta Tr. por. „odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera“ ... Odôvodnenie predmetného rozhodnutia nie je podložené a opreté o žiadne argumenty, ktoré by zakladali takéto rozhodnutie súdu... Najvyšší súd... sa obmedzil len na paušálne argumenty bez venovania dostatočnej pozornosti a náležitej starostlivosti pri posudzovaní konkrétneho individuálneho prípadu sťažovateľa.».*

Sťažovateľ vyslovil názor, že najvyšší súd rozhodujúci o väzbe mal starostlivo a dôkladne skúmať okolnosti daného prípadu a prijať rozhodnutie, ktoré by bolo založené na konkrétnych dôvodoch, aby bolo preskúmateľné a náležite odôvodnené. Podľa názoru sťažovateľa sa však v danom prípade tak nestalo.

Sťažovateľ taktiež namietal, že najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že sťažovateľ svoju sťažnosť proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu nezdôvodnil. Sťažovateľ poukázal na to, že toto tvrdenie sa nezakladá na pravde. V tejto súvislosti dodal, že špecializovaný trestný súd o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby rozhodol v piatok 27. januára 2012. Sťažovateľ svoju sťažnosť odôvodnil podaním doručeným prvostupňovému súdu v pondelok 30. januára 2012. Napriek tomu, že sťažnosť odôvodnil v zákonnej lehote, najvyšší súd konštatoval, že tak neučinil. Podľa názoru sťažovateľa aj táto skutočnosť svedčí o tom, *„že o väzbe sťažovateľa je rozhodované paušálne, arbitrárne, bez náležitého skúmania priebehu vyšetrovania vo vzťahu k existencii, či neexistencii dôvodov väzby, resp. dôvodov na predĺženie lehoty jej trvania“*.

Vychádzajúc z uvedeného sa sťažovateľ domnieva, že rozhodnutie najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, a tým aj odporujúce základným právam podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právam podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012 porušil jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené uznesenie najvyššieho súdu zrušil a prikázal mu bezodkladne ho prepustiť z väzby na slobodu a priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 320,44 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010).

Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o predĺžení lehoty trvania väzby, ústavný súd ich už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že rešpektuje prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok De Wilde et al v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71, § 72, § 73, § 75, § 76, § 77 atď.), respektíve čl. 17 ústavy, pretože predstavujú prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru a čl. 17 ústavy zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru o práve na spravodlivé súdne konanie či ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy garantujúce základné právo na súdnu ochranu (obdobne napr. III. ÚS 155/09, III. ÚS 287/2010).

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že ďalej sa venoval už len preskúmaniu rozhodnutia najvyššieho súdu z hľadiska dodržania záruk zakotvených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie uvedených práv rozhodnutím najvyššieho súdu jednak z dôvodu, že toto rozhodnutie považoval

za rozhodnutie neobsahujúce konkrétne dôvody pre ďalšie trvanie väzby, a tým aj za nedostatočne odôvodnené, a zároveň namietal, že najvyšší súd nezohľadnil jeho argumenty proti väzbe, keď konštatoval, že svoju sťažnosť proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu neodôvodnil.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa ústavný súd zistil, že uznesením sudcu pre prípravné konanie sp. zn. Tp 20/2011 z 3. marca 2011 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 6/2011 z 11. marca 2011 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dňa 19. januára 2012 prokurátor špeciálnej prokuratúry podal návrh na predĺženie sťažovateľovej väzby do 1. septembra 2012. Svoj návrh odôvodnil tým, že dôvody sťažovateľovej väzby aj naďalej trvajú a že 10. januára 2012 mu bolo vznesené obvinenie za čiastkový útok pokračujúceho zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona za obdobie december 2010 a január 2011. Poukázal na rozsiahlosť vyšetrovania, keď je potrebné pretlmočiť dožiadania z Maďarskej republiky, ako aj vykonať ďalšie úkony proti osobám z Maďarskej republiky. Prokurátor ďalej argumentoval tým, že v priebehu vyšetrovania je potrebné vypočuť veľký počet svedkov, zamestnancov sťažovateľa a zamestnancov daňových úradov. Z tohto dôvodu považoval predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby do 1. septembra 2012 za adekvátne vo vzťahu k rozsahu a potrebám vyšetrovania.

Pred rozhodnutím špecializovaného trestného súdu o návrhu prokurátora špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby bol sťažovateľ vypočutý. Predtým ho sudca pre prípravné konanie oboznámil s argumentmi prokurátora obsiahnutými v jeho návrhu. V rámci svojho výsluchu, ktorý sa uskutočnil 27. januára 2012, sťažovateľ uviedol, že nevidí dôvod, aby bol väzobne stíhaný, že vyšetrovanie prebieha dlho a podľa jeho názoru ešte dlho prebiehať bude. Navrhol, aby špecializovaný trestný súd lehotu trvania jeho väzby nepredĺžil, pričom dodal, že žiadnu trestnú činnosť nespáchal, že len podnikal tak, ako *„tisíce firiem na Slovensku“*. K návrhu prokurátora sa vyjadril aj obhajca sťažovateľa, ktorý okrem iného poukázal na to, že väzobné stíhanie sťažovateľa trvá už rok a že v rámci

vyšetrovania dochádza k prieťahom v konaní a že podľa jeho názoru dôvody preventívnej väzby nie sú dané, väzba je neopodstatnená, a preto podľa neho nič nebráni tomu, aby bol sťažovateľ stíhaný na slobode.

O návrhu prokurátora špeciálnej prokuratúry rozhodol špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. Tp 20/2011 z 27. januára 2012 tak, že lehotu trvania sťažovateľovej väzby predĺžil do 1. septembra 2012.

V odôvodnení svojho rozhodnutia špecializovaný trestný súd konštatoval, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania daňovej trestnej činnosti nebola dosiaľ rozptýlená a že aj naďalej existuje dôvodná obava, že sťažovateľ by mohol pokračovať v danej trestnej činnosti, ktorá mala byť realizovaná sofistikovaným spôsobom a predstavovala zdroj jeho príjmov. Špecializovaný trestný súd ďalej poukázal na to, že existuje dôvodné podozrenie, že k páchaniu trestnej činnosti tohto charakteru malo zo strany sťažovateľa dôjsť aj počas vedenia trestného stíhania. Vzhľadom na osobu sťažovateľa, jeho osobné pomery, ako aj s poukazom na dôvodnú obavu v pokračovaní v trestnej činnosti špecializovaný trestný súd vyslovil, že sú dané dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Okrem toho špecializovaný trestný súd konštatoval, že ide o rozsiahlu trestnú vec, ktorá siaha aj za hranice Slovenskej republiky a v rámci ktorej je potrebné vykonať množstvo úkonov, medzi inými podrobiť dôkazy znaleckému skúmaniu. Špecializovaný trestný súd ďalej uviedol, že prepustením sťažovateľa z väzby na slobodu by bolo podstatne zmarené alebo sťažené dosiahnutie účelu Trestného zákona, preto predĺženie lehoty trvania jeho väzby do 1. septembra 2012 považoval za dôvodné. Zároveň však vyslovil názor, že väzba sťažovateľa nemusí nevyhnutne trvať do tohto dátumu, ale že bude povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní postupovať tak, aby vyšetrovanie bolo čo najskôr ukončené a že lehotu sťažovateľovej väzby trvajúcu do 1. septembra 2012 považuje za hraničnú.

Po krátkom odôvodnení tohto rozhodnutia a poučení o opravnom prostriedku sťažovateľ zahlásil proti nemu sťažnosť. Zo zápisnice o výsluchu sťažovateľa nevyplýva, že by sťažovateľ uviedol, že túto sťažnosť dodatočne písomne zdôvodní.

Podaním doručeným špecializovanému trestnému súdu 30. januára 2012 sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť písomne odôvodnil. V rámci dôvodov sťažnosti sťažovateľ uviedol, že podľa neho predpokladom preventívnej väzby nemôže byť skutočnosť, že za obdobnú trestnú činnosť bol už stíhaný, pretože poukázal na to, že dosiaľ sa nepodarilo preukázať jeho vinu. Taktiež namietal tvrdenie, že dôvodom na predĺženie väzby by mala byť rozsiahlosť trestnej veci, a v tejto súvislosti uviedol, že väzobné stíhanie trvajúce 1 rok by malo stačiť orgánom činným v trestnom konaní na objasnenie trestnej činnosti, a preto zotrvanie vo väzbe považuje za nedôvodné. Tiež dodal, že vykonanie procesných úkonov a znaleckého dokazovania nemôže podporovať jeho zotrvanie vo väzbe. Sťažovateľ taktiež namietal, že rozhodnutie špecializovaného trestného súdu neobsahuje žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali predĺženie lehoty trvania jeho väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

O sťažnosti sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012 tak, že ju zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na podstatu vznesenia obvinenia sťažovateľovi, stručne popísal genézu prípadu v súvislosti s podaním návrhu prokurátora špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby a konštatoval, že proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ale túto bližšie neodôvodnil. Najvyšší súd ďalej uviedol:

„Sudca pre prípravné konanie po konštatovaní pretrvávajúceho dôvodu väzby u obvineného V. v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a dodržaní lehoty na podanie návrhu na predĺženie lehoty väzby (§ 76 ods. 2 Tr. por.) správne ustálil tiež existenciu dôvodov pre takéto predĺženie trvania väzby tak, ako ich predpokladá ustanovenie § 76 ods. 3 Tr. por.

Obsahová náročnosť predmetnej trestnej veci v rovine právnej ale tiež jej narastajúca rozsiahlosť aj pri plynulosti doposiaľ vykonaných procesných úkonov neumožňovala ukončenie prípravného konania ani v časovom úseku doterajšieho predĺženia lehoty väzby. Pritom početnosť procesných úkonov aj cezhraničnej povahy, ktoré je potrebné vykonať, si vyžaduje ďalší časový priestor.

Keďže za tejto situácie aj podľa názoru Najvyššieho súdu prepustením obvineného M. V. na slobodu hrozí zmarenie alebo podstatné sťaženie dosiahnutia účelu trestného

konania, dôvodne sudca pre prípravné konanie rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby u tohto obvineného do 1. septembra 2012.“

Pri preskúmaní námietok sťažovateľa mal ústavný súd na pamäti, že účelom čl. 5 ods. 4 dohovoru aj čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy je poskytnutie práva osobám, ktoré boli pozbavené osobnej slobody, spočívajúceho v možnosti súdnej kontroly rozhodnutí a opatrení, na základe ktorých bol zásah do ich osobnej slobody vykonaný. Medzi záruky, ktoré garantujú tieto články, nepochybne patrí aj právo osoby predložiť súdu argumenty a vyjadrenia proti svojmu ponechaniu vo väzbe (napr. III. ÚS 84/06, III. ÚS 291/06), ako aj právo osoby na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (obdobne napr. III. ÚS 374/09).

Sťažovateľ popri neodôvodnenosti rozhodnutia najvyššieho súdu tvrdil, že najvyšší súd nezohľadnil jeho argumenty, ktoré predostrel proti predĺženiu lehoty trvania jeho väzby, pretože vo svojom rozhodnutí konštatoval, že sťažnosť zahlásenú proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu bližšie neodôvodnil.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľove tvrdenia sa zakladajú na pravde. Otázkou však ostáva, či a do akej miery mohol najvyšší súd uvedeným postupom a následným rozhodnutím porušiť označené práva sťažovateľa.

V tejto súvislosti ústavný súd vychádzal z toho, že podnetom pre rozhodovanie špecializovaného trestného súdu bol návrh špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby, s ktorým bol sťažovateľ oboznámený a pred rozhodnutím špecializovaného trestného súdu bol k tomuto návrhu, a tým aj k dôvodom svojej väzby vypočutý. V rámci výsluchu nielen on, ale aj jeho obhajca uviedli, že nie je dôvod na predĺženie lehoty preventívnej väzby, že nič nebráni tomu, aby bol stíhaný na slobode,

sťažovateľ zároveň popieral spáchanie trestnej činnosti, namietal zdĺhavosť vyšetrovania a žiadal nevyhovieť návrhu špeciálnej prokuratúry.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť, ktorú sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, neobsahovala zásadne odlišné argumenty, ktoré by najvyššiemu súdu neboli známe z jeho výsluchu. V písomných dôvodoch sťažnosti síce sťažovateľ poukazoval na to, že v rámci predchádzajúcich trestných stíhaní vedených proti nemu mu nebola preukázaná vina. Podľa názoru ústavného súdu sa však tento argument v naznačených súvislostiach javí ako irelevantný. Totiž prvostupňový súd dôvod preventívnej väzby neodôvodňoval predchádzajúcimi trestnými stíhaniami, ale skutočnosťou, že aj počas vedenia trestného stíhania proti sťažovateľovi malo dochádzať z jeho strany k páchaniu rovnakej trestnej činnosti. Na túto okolnosť však sťažovateľ v sťažnosti proti špecializovanému trestnému súdu explicitne nereagoval, len popieral spáchanie trestnej činnosti. Pritom tento jeho argument bol najvyššiemu súdu rozhodujúcemu o sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu známy z jeho výsluchu, ktorý rozhodnutiu o väzbe v danom prípade predchádzal.

Ústavný súd považoval za významné skonfrontovať postup a rozhodnutie najvyššieho súdu s následkom, o ktorom sťažovateľ tvrdil, že zasiahol do jeho práv. Na jednej strane teda stojí zistenie, že najvyšší súd konštatoval, že aj napriek písomnému zdôvodneniu sťažnosti sťažovateľ takéto zdôvodnenie neposkytol, na druhej strane však stojí podstata rozhodnutia najvyššieho súdu. Čo sa týka produkcie textu a jeho kvantity, je potrebné rozhodnutie najvyššieho súdu označiť ako minimalistické, avšak vzhľadom na jeho zámer spočívajúci vo vyslovení súhlasu so skutkovými a právnymi závermi špecializovaného trestného súdu sa namietané rozhodnutie javí ako prehľadné a dostatočne odôvodnené. Najvyšší súd poznajúc argumenty prokurátora špeciálnej prokuratúry odzrkadlené v návrhu na predĺženie lehoty trvania sťažovateľovej väzby, ako aj argumenty sťažovateľa a jeho obhajcu prednesené v rámci výsluchu, na základe podanej sťažnosti preskúmal prvostupňové rozhodnutie a stotožnil sa s ním. Pritom súd prvého stupňa veľmi zreteľne vyslovil názor o tom, že dôvody sťažovateľovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku aj naďalej trvajú, a preto lehotu väzby predĺžil do 1. septembra 2012.

Podľa názoru ústavného súdu dôvody väzby tak, ako ich videl súd prvého stupňa a najvyšší súd, sú celkom logické a akceptovateľné. Z týchto dôvodov prezentovaných špecializovaným trestným súdom by ústavný súd upriamil pozornosť predovšetkým na vyslovené podozrenie o tom, že počas trestného stíhania sa mal sťažovateľ dopustiť rovnakej trestnej činnosti. Túto okolnosť, ktorú v danom štádiu trestného konania nemá ústavný súd právomoc skúmať, možno bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod zákonný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd, ktorý zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, sa teda stotožnil so zisteniami súdu nižšieho stupňa, ktoré podľa názoru ústavného súdu nespochybňujú tvrdenia o tom, že dôvod preventívnej väzby u sťažovateľa aj naďalej trvá. Okrem toho najvyšší súd poukázal aj na zložitosť vyšetrovanej trestnej veci, v rámci ktorej je potrebné vykonávať mnohé dôkazy aj mimo hraníc Slovenskej republiky.

Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd výrok svojho rozhodnutia odôvodnil veľmi stručne, ale jeho podstatu vystihol tým, že sa odvolal na správnosť tvrdení špecializovaného trestného súdu. Spôsob formulácie odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu považuje ústavný súd z hľadiska jeho preskúmateľnosti za prípustný, pretože sťažovateľovi bol obsah rozhodnutia špecializovaného trestného súdu, s ktorým sa stotožnil najvyšší súd a na ktorého závery sa v podstate odvolal, známy (obdobne napr. III. ÚS 271/07).

Ústavný súd zároveň tvrdí, že aj keď najvyšší súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu o predĺžení lehoty trvania jeho väzby bez toho, aby disponoval písomnými dôvodmi jeho sťažnosti, nedopustil sa tak zásadného pochybenia, ktoré by viedlo k jednoznačnému záveru o tom, že došlo k namietanému porušeniu označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť na argumenty sťažovateľa a jeho obhajcu, ktoré predniesli v rámci výsluchu 27. januára 2012. Tieto argumenty najvyšší súd poznal. Ide pritom o argumenty, v ktorých nemožno vidieť zásadnú odlišnosť s tými, ktoré sťažovateľ uviedol v písomnej sťažnosti. Najvyšší súd ako súd druhého stupňa rozhodoval o zákonnosti sťažovateľovej väzby na základe ním podanej sťažnosti, ktorú zahlásil do zápisnice hneď po svojom výsluchu a následnom

vyhlásení uznesenia súdu prvého stupňa. Sťažovateľ svoj nesúhlas s ďalším trvaním väzby predstavil už počas svojho výsluchu a neskôr ho v podobe totožných argumentov pretransformoval aj do písomnej sťažnosti. Preto ak aj najvyšší súd neskúmal nanovo podané argumenty sťažovateľa týkajúce sa danej veci, keďže jeho skoršie vyjadrenia v tejto konkrétnej veci – v konaní o návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania jeho väzby poznal, z toho pohľadu nemohol porušiť základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako ani jeho právo podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 1/2011).

Podľa názoru ústavného súdu by bolo v okolnostiach daného prípadu veľmi formálne konštatovať porušenie označených práv sťažovateľa. Iná situácia by nastala, ak by najvyšší súd rozhodujúci o zákonnosti väzby nepoznal v relevantnom čase aktuálne námietky sťažovateľa. K takej situácii by mohlo dôjsť napríklad pri rozhodovaní o takomto návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby za predpokladu, že by sťažovateľovi nebolo umožnené sa k nemu vyjadriť a zároveň ak by podal proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažnosť, ale druhostupňový súd by ju ignoroval. Taká alebo obdobná situácia však v danom prípade nenastala.

Otázkou, ktorú musel ústavný súd zodpovedať, bolo, aký vplyv malo na posúdenie prípadu tvrdenie najvyššieho súdu, ktoré ale nezodpovedalo skutočnosti, že sťažovateľ svoju sťažnosť neodôvodnil. Je nutné konštatovať, že uvedené tvrdenie najvyššieho súdu sa nezakladalo na pravde. Na druhej strane je však potrebné zodpovedať, čo by sa zmenilo, ak by rozhodnutie najvyššieho súdu takéto tvrdenie neobsahovalo. Ústavný súd je toho názoru, že daná konštatácia najvyššieho súdu nemá v okolnostiach toho prípadu zásadný význam. Ako už ústavný súd uviedol, najvyšší súd poznal názor sťažovateľa, ktorý vyjadril vo vzťahu k návrhu špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty trvania väzby, tento bol totožný s tým, ktorý sťažovateľ predložil v písomných dôvodoch sťažnosti. Toto zistenie v konečnom dôsledku znamená, že sťažovateľovi nebolo upreté právo predložiť svoje argumenty proti ďalšiemu trvaniu väzby.

Vychádzajúc z uvedeného, ako aj s poukazom na akceptovateľnosť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 4/2012 z 1. februára 2012 z hľadiska dodržania

záruk podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru ústavný súd už na predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2012